

Öjr, m. stengrund, klippta. Fl. (Pargas). Örar, m. pl. grusiga ofruktbara åkerstycken. Sm., kl., bl. Ör å sør, öde och obrukad, oländig, grusig aflägsen mark. Vg., ög. Fsv. ör, m. sandigt fält vid en strand; (deraf *Helsingör, Kongsör, Öregrund, Öresund, Skanör* m. fl.); fn. *aurr*, m. grus, sandblandad jord; n. *aur*, m. id.; d. d. *er*, n. coll. grus, småsten.

STRAND-AUR, m. småsten vid stranden. G.(F.).

ÖRA, v. a. 1 grusa (väg), laga (väg) med grus. "Öra vägen". Sm., kl.

AUR 2, n. år (annus). Bl. S. år 1.

AUS (ipf. *ausit*), v. a. ösa. "Aus vattnä. Aus ut ovetä". Vl. *Åisa, åsa*, id. Dl. Fsv. ösa, Birg. Upp. II, 216; fn. *ausa*; d. öse. Jfr *åsa*.

AUSA, f. slef, ösa. Jtl. Jfr *åsa* 2.

AUS-KAR, n. öskar, käril hvarmed vatten öses ur båten. Vb., Nuckö, Wormsö. Fn. *ausker*; n. *auskjer*. Jfr *äs-krälld*.

AUSTAN (*östa, osta*), adv. östan, östanefter. Vb. Fsv. *östan*; fn. *austan*; n. *austan*, id. Jfr fsv. (runspr.) *austr*, öster; lit. *aussta*, morgonrodnad; lett. *aust*, att blifva dag. S. *åster*.

AUSTA-DILL (el. *östa-dill*), adv. i öster, österut. Vb. N. *austadil*.

AUSTA-FÖR, adv. österom. Vb.

AUSTA-NO^LLA, adv. nordost. Vb. *Öst-no^Llan*, Fl. (Öb.); *östa-no^Llä*, Nk.; *ost no^L*, N. Åm.

AUSTAN-ÄTT (el. *östan-ätt*), adv. österifrån. Vb. *Ost-ätt*, N. Åm. *Ä'tt* = efter.

AUSTA-SÖNNA, adv. sydost. Vb. *Öst-sönnan*, Fl. (Öb.); *östa-sönnan*, Nk.

AUSTA-VÄR, n. östanväder. Vb. *Östan-vär*, Svea, Götal. Fn. *austanvindr*.

ÖSTA-FÖRE, adv. österom. Vb. N. *austafyre*; fn. *fyrir austan*.

ÖSTALL, adv. österut. N. Åm. Ändelsen *all* = till.

ÖSTA-NO^LLAN-ÄTT, adv. ifrån nordost. "Kömdu sönnan-ätt häll' östano^Llanätt"? Vb.

ÖST-AT, adv. österut. N. Åm.

AUSÅS, sockennamn i S. Åsbo h. af Skåne, hette fordom *Achæsaas*. Scripte Rer. Dan. 3,519. Namnet skrefs vid reformationstiden *Avisaus*.

AUT, præp. ut. "Strjok aut". Dl. (Elf.). Fsv. *ut*; fn. *út*. Jfr *dit*.

AUT-ÄNDES, adv. länge borta (ute). "Du ir autändes". Ö. Dl.

AUTAR, n. sinnelag, sinneart, art; gry (ämne). "Dä jär gutt autar äi dänn sörken. Dä jär gutt autar äi dänn sigden". G. Härledningen obekant.

AUTEN-DAG (*oten-dag* el. *äten-dag*), m. mindre måltid omkring kl. 5 e.m.; merafton. G. *Atendags-säup*, m. meraftonsup. G. (F.). Ordet *autendag* är troligen intet annat än en förvriddning af fn. *undarn, undurn*, som gått öfver till *unden, unten, oten*. Ändelsen *-dag* är intet annat än en oriktig användning af *-dag* (i *mid-dag*). Jfr *undar*, sid. 780 b.

AV, oskiljaktig partikel, som utmärker en förstärkning; mycket, alltför mycket. Brukas i nedan anförda sammansättningar. Fsv. *of*, mycket, högligen, ganska, t. ex. *ofhögher, ofilla, ofkær*; fn. *of*, mycket, allt för mycket; n. *ov*. Jfr *uv*.

AV-BRADUR, adj. mycket hastig. G. Fsv. *braper*, hastig.

AV-BRAT, adv. oförmodadt. G. Jfr *brat*.

AV-GAMMEL, adj. mycket gammal. G. (nästan föråldr.). Fn. *ofgamall*.

AVHO(V)LI, 1) adj. orimlig, som ej tar skäl; 2) adv. ofantligt, mycket. "A. dyrt". G. (F.).

AVA 1, m. 1) grund och trång vik (af sjö eller ström). Nb., vb., jtl., mp., gstr., g. *Avi* el. *ave*, m. Dl., hs.; *ave*, m. Åm., vl. Deraf *Horn-avan, Lill-avan, Stor-avan*; 2) större eller mindre vatten samling; fördjupning i marken, der vatten samlas, såsom i kärr, myrar; större vattenpuss. *Ave*, m. "Dä regnade att en stor ave ble på går(d)en". Deraf *Avestad*, Vl.; 3) sank äng, som står under vatten. Kl., öl. *Ave*, m. Hl.; 4) vattenhvirvel (i ström eller å). Kl. (Stranda), sm. (Kinnevald); 5) moln. *Ave*, m. Vg.; 6) en holme eller ö (i en å). *Ave*, m. Vg. (enl. Hof, 85). Fn. *á*, f. å, vatten; moes. *ahva*, f. flod; fht. *aha*, f. flod; mht. *ah*, *ach*, f.; swz. *ache*, *a*; bay. *ach*, *achen*, id.; ns. *ah*, *aa*, *eë*, vatten, bäck; öster. *ach*, *ahen*, f. vatten, bäck, flod (Höfer 1,8); kärnt. *ache*, f. vattensamling, träsk (Lexer, 1); swz. *auw*, f. sank äng; nht. (dial.) *ouwe*, f. a) ström, vatten; b) ö; n. *ave*, m. a) vattenpuss; b) liten bugt eller arm af en elf; c) vattenhvirvel; lt. *aqua*, f. vatten; fr. *eau*, id.; fpers. *áp*, vatten; pers. *av*; kurd. *ave*, id.; skr. *ap*, f. flod, *ava*, f. vatten.

AVA 2, v. imp. 1 mulna, teckna sig till regn. "Dä avar te regn". Vg. (Skarab.; Kindi Elfsb.), hl. *Ava* (el. *aga*), id. "Dä avar på". "Dä avar (agar) i luften", molnen samla sig och det liknar sig till regn. Sm. (Östbo).

HÅNG-AVE, m. gungfly, sumpigt ställe. Hl. (Värö), kl. (Stranda).

AVA 3, s. *aga* 1.

AVA-ÅT, n. knott: *Simulia reptans*. Sm. (Vestbo). Jfr *dt*.

AV-BARKNING el. *å-barkring*, f. islossningstid. Sm., bl.

AV-BARTA, v. a. 1 beveka; afråda ifrån. Kl. *Åbarta*, Öl.

AV-DRAG, n. utdrag. "A. av prestsedeln". S. Sk.

AVE 1, m. afund, hat. "Bära ave te nå'n". Sk. (N. Åsbo).

AVE 2, s. *ava* 1.

AVED 1, m. april månad.

"Hva(d) Thor låter gro, ska Aved av-sno". Ordspr. Sk. (Ox.). Fr. *avril*; mht. *abrille, abrille*, april. Jfr *fari*.

AVED 2, adj. 1) afvig; 2) ovillig, obenägen. S. Sk. Fn. *öfugr*; d. *aved*.

AVEL, m. 1) styrka. G.; 2) färdighet, arbetssamhet. "Vore då nå'n avel i honom, så gjorde han då. Lägga mykken avel på nået". Vm. Fsv. *afl*, n? styrka, kraft. Cod. Bur. s. 12, 492; *avil*, m. id. Alex. 5363, 6269; fn. *afl*, n.: n. *avl*, m.; fe. *abal*, styrka.

AVELS-BRU(G), n. 1) åkerbruk; 2) afkastning af en jordegendom. S. Sk.

AVELS-MANN, m. landtbrukare; bonde. S. Sk. D. *avlsmand*.